Римське право

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

Обсяг: 4 кредити ЄКТС

Семестр: весняний

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Кафедра: Права та соціально-філософських наук

Затверджено: протокол № 9 від 06.03.2026

Інформація про викладача

Ім'я	Геєць Ірина Віталіївна
Контакти	E-mail: hiv80@ukr.net , тел.: (097) 7961022
Робоче місце	Кафедра права та соціально-філософських наук (ауд. 301 «Гоголівського корпусу»)
Години консультацій	Вівторок: 13:30 – 14:50

Опис навчальної дисципліни

Мета дисципліни – забезпечення єдності, системності і комплексності пізнання студентом юридичних особливостей розвитку історичного процесу, сприяння розвитку раціонального творчого мислення, розв'язанню юридичних проблем, що постають у ході поступальних історичних перетворень, що є запорукою отримання об'єктивних, повних обґрунтованих результатів у подальшому навчальному процесі у зв'язку з оволодінням відповідними прийомами.

Завдання дисципліни – поглиблене вивчення основних засад давньоримської юридичної техніки, оволодіння студентами римською юридичною термінологією та засвоєння основних інститутів і норм римського права, а також в опануванні сучасних підходів до права як до міри свободи та справедливості; формування у студентів вміння: відбирати та аналізувати навчальні й наукові джерела; формулювати мету, завдання та актуальність юридичних прийомів і заходів; правильно вибирати і використовувати методи юридичного впливу; тлумачити норми римського права; працювати з джерелами римського права.

Компетентності та результати навчання

Після успішного закінчення курсу студенти будуть здатні до вирішення професійних задач та мати такі основні ***загальні та спеціальні (фахові) компетентності:***

Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

Очікувані результати навчання з дисципліни

Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (**20** год.) та практичних занять (**20** год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (**80** год.). Викладач використовуватиме проблемні та інтерактивні методи навчання, проводитиме консультації та аналіз виконання індивідуальних дослідницьких завдань.

Оскільки деякі форми навчального проекту надсилаються через електронну пошту, то здобувачам вищої освіти потрібно мати доступ мережі Інтернет.

Організація навчання

Обсяг	Тема
	Розділ 1. Основні загальнотеоретичні положення римського права
10 годин	1. Поняття, предмет та система римського права
10 годин	2. Джерела римського права
10 годин	3. Суб'єкти римського права
10 годин	4. Захист суб'єктивного права
10 годин	5. Сімейні правовідносини у Стародавньому Римі
	Розділ 2. Зміст речового права та права власності за римським приватним правом
10 годин	6. Речове право у Стародавньому Римі
10 годин	7. Право власності у Стародавньому Римі
10 годин	8. Право володіння і права на чужі речі у Стародавньому Римі
	Розділ 3. Загальні положення зобов'язального та спадкового права
10 годин	9. Зобов'язальне право і договори як джерело зобов'язань у римському праві
10 годин	10. Деліктні зобов'язання у Стародавньому Римі
10 годин	11. Зобов'язання ніби з договорів або ніби з деліктів у римському праві
10 годин	12. Спадкове право у Стародавньому Римі

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється

60	Практичне заняття: 10 занять по 6 балів максимум (10*6=60);
10	Навчальний проект
30	Контроль за розділами (бліц-опитування / тести / модульна контрольна робота): - розділ 1 – 10 балів максимум; - розділ 2 – 10 балів максимум; - розділ 3 – 10 балів максимум
100	**Разом**

Основні джерела інформації для вивчення навчальної дисципліни

Основна:

1. Козуб І.Г., Боднарук М.І. Основи римського цивільного права: навч. посібник. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 488 с.
2. Основи римського приватного права: навчально-методичний посібник / за ред. Є. О. Харитонова. Одеса: Фенікс, 2019. 296 с.
3. Підопригора О.А., Харитонов Є.О. Римське право. Підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 528 с.
4. Римське приватне право: підручник / відпов. ред. Р.А. Майданик, Є.О.Рябоконь. Київ: Алерта, 2023. 386 с.

Додаткова:

1. Геєць І.В., Городецька І.А. Співвідношення публічного та приватного в римському праві: аксіологічний вимір. *Науковий вісник публічного та приватного права.* 2024. №4. С.3-7.
2. Гришко В. І., Блошкіна О. О. Вплив римського права на визначення основоположних прав людини. The 9th International scientific and practical conference “Theoretical and practical aspects of the development of science and education” (March 05–08, 2024) Prague, Czech Republic. International Science Group. 2024. 349 p. 2024. С. 95.
3. Ларченко М.О. Римське право: навчальний посібник. Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя. 2018. 106 с.
4. Ларченко М.О. Римське право: навчальний посібник для самостійної роботи студентів та дистанційного навчання. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя. 2018. 39 с.
5. Мирза С.С. Основи римського права. Альбом схем: Наочний посібник. Одеса: ОДУВС, 2014. 167 с.
6. Римське право і сучасність: цивільне право в умовах війни: матер. Всеукр. наук. конф. (Одеса, 24 травня 2022 р.) / за заг. ред. д.ю.н., проф. Є. О. Харитонова; НУ «Одеська юридична академія». – Одеса: Фенікс, 2022. 220 с.
7. Римське право (в схемах): навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт.; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, доц. М.Г. Поліщук. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2018. 108 с.
8. Словник юридичних термінів і визначень / уклад.: І.А. Городецька, І.В. Геєць; за ред. І.А. Городецької, І.В. Геєць. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2025. 435 с.

Інформаційні ресурси:

1. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт: Законодавство України. URL: http://surl.li/acvfk
2. Президент України: офіційне інтернет-представництво: Офіційні документи. URL: http://www.president.gov.ua/documents/.
3. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України: Нормативно-правова база: База документів: Пошук документів за реквізитами. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/npd/search.
4. Офіційний вісник України : Єдине повне офіційне періодичне видання нормативно-правових актів України. URL: http://ovu.com.ua/.
5. Мега-НаУ: професійна юридична система: НаУ-Online: Нормативно-правові документи. URL: http://zakon.nau.ua/.
6. Ліга:Закон : правовий портал : он-лайн сервіси: Законодавство. URL: http://www.ligazakon.ua/

7. Єдиний державний реєстр судових рішень України. URL: www.reyestr.court.gov.ua

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви, під керівництвом викладача, повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте перейти до безпечного місця та повідомити про це викладача.

Відвідування та участь. Відвідування лекційних та практичних занять з курсу є обов'язковими (за виключенням студентів індивідуальної форми навчання). Для студентів індивідуальної форми навчання необхідно на початку семестру узгодити з викладачем графік індивідуальної роботи та консультацій.

Дедлайн. Терміни виконання всіх видів робіт доводяться до студентів на початку семестру. Крайньою межею здачі всіх видів робіт є три дні до підсумкової форми контролю.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання здійснюється згідно з чинним положенням про організацію освітнього процесу в університеті.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність» (http://surl.li/uxufcx). Всю заплановану роботу здобувачі виконують самостійно. У разі виявлення несамостійного виконання завдання, результат анулюється, а робота повертається здобувачу на переопрацювання з дотриманням правил академічної доброчесності.

При виконанні спільних завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці.

Мобільні пристрої на занятті використовуються з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (http://surl.li/dkhfxg) університету, а також принципів і правил поведінки, визначеним у Етичному кодексі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (http://surl.li/vyonww).

Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу та участь у неформальній освіті.